

Spe Salvi - “Paus laat zien dat er altijd hoop is”

Met zijn encycliek ‘Spe salvi’ laat paus Benedictus XVI zien “dat er altijd hoop is”. Dat zegt kardinaal A.J. Simonis in een officiële reactie op de vrijdag gepubliceerde tweede encycliek van de paus.

3-12-2007

Het thema ‘hoop’ wordt in de encycliek behandeld tegen de brede achtergrond van de moderne

filosofie en de hedendaagse cultuur. De paus rekent af met een karikaturale voorstelling van de hoop als aanzet tot individuele berusting of vlucht voor verantwoordelijkheid. Hoop zet mensen juist in beweging en verandert op die manier de wereld, maar ze doet dat van binnenuit, door de harten van mensen te veranderen. Hoop is het verlossende uitzicht op het eeuwige leven, dat geen oneindige opeenvolging van momenten is, maar juist de opheffing van tijd. De paus omschrijft het als “onszelf onderdompelen in een oceaan van oneindige liefde”.

Verder in zijn encycliek onderstreept de paus dat de christelijke hoop niet uitsluitend een individuele aangelegenheid is. Hij toont uitvoerig aan hoe de katholieke traditie door de eeuwen heen verlossing altijd al als een sociale werkelijkheid heeft beschouwd. En hoe belangrijk de

wetenschappelijke vooruitgang ook is voor het welzijn van de mens, ze kan de mens niet ten diepste verlossen. Dat kan alleen Gods oneindige liefde.

Benedictus XVI gaat uitvoerig in op wat hij drie leer- en oefenplaatsen van de hoop noemt: het gebed, de actie en het oordeel. Bidden maakt een mens open voor Gods liefde en voor de anderen. De hoop wordt ook levend gehouden door de actieve inzet tegen elke vorm van lijden, soms tegen beter weten in. Maar het geloof dat God begaan is en blijft met het lijden van mensen, is de diepere bron van de hoop. Het is de zekerheid dat het leven van elke mens en de hele geschiedenis, ondanks alle mislukkingen, behoed worden door de onverwoestbare kracht van Gods liefde. Het beeld van het Laatste Oordeel ten slotte is geen afschrikwekkend, maar juist een hoopvol beeld. Het staat voor de

ontmoeting met God van aangezicht tot aangezicht. Een ontmoeting met Hem die liefde is, die de mens ten diepste bevrijdt en zuivert.

Reactie kardinaal Simonis

Naar aanleiding van *Spe salvi* geeft Adrianus kardinaal Simonis, emeritus aartsbisschop van Utrecht en voorzitter van de Nederlandse Bisschoppenconferentie, de volgende eerste reactie.

“Met zijn eerste encycliek *Deus caritas est* over de liefde verraste paus Benedictus XVI in januari 2006 ons allen door zo snel na het begin van zijn pontificaat al met een rijk en diepgravend document te komen. Daarmee toonde hij zich al direct een geestelijk leider en denker van wereldformaat. Door nog geen twee jaar later zijn tweede encycliek te presenteren en die aan de christelijke hoop te wijden, bevestigt de Heilige Vader dat beeld en geeft

hij bovendien duidelijk aan dat we de kern van zijn pontificaat moeten zoeken in de eeuwenoude christelijke trits: geloof, hoop en liefde.

Ook in de nieuwe encycliek *Spe salvi* toont de paus aan dat hij een meesterlijk denker is, die in staat is om gebeurtenissen uit de wereldgeschiedenis te verbinden met Gods heilsplan. Naast grote ontwikkelingen als de Franse revolutie en de opkomst en ondergang van het communisme, noemt hij ook het levensverhaal van individuele mensen, zoals de Soedanese slavin Josepine Bakhita en de Vietnamese kardinaal Nguan Van Thuan. Hij toont daarmee aan dat er een duidelijke lijn zit in de geschiedenis, die uiteindelijk alleen naar God kan leiden. Of het nu gaat om de grote ontwikkelingen of het leven van individuele mensen: alles

heeft z'n plek in de totstandkoming van het Koninkrijk Gods.

Dit betekent per definitie dat er áltijd hoop is. Hoezeer de mensheid ook in problemen raakt, welke ontberingen mensen ook moeten doorstaan: God laat ons niet in de steek en biedt uitzicht op een beter leven. Het is een zéér positieve en letterlijk hoopvolle boodschap, die de paus ons voorhoudt. Hij steekt ons als het ware een hart onder de riem.

Maar hij roept ook op tot actie: échte hoop kan alleen gebaseerd zijn op een diep geloof in God. In een tijd waarin steeds minder mensen een persoonlijke relatie met God lijken te onderhouden, durft de paus het gebed te noemen als het belangrijkste middel in de communicatie met God. Ook doet de paus een duidelijk appèl op alle christenen om in eerste instantie niet aan zichzelf te denken maar zich af

te vragen hoe ze anderen kunnen helpen. Daarmee neemt paus Benedictus XVI duidelijk stelling in een wereld die steeds individualistischer en egoïstischer lijkt te worden.

Paus Benedictus XVI heeft met de encycliek *Spe salvi* ons wederom een belangrijk document geschonken dat veel stof tot nadenken én handelen biedt. Ik hoop dat veel mensen de tekst zullen lezen en er hoop voor hun eigen toekomst uit kunnen putten.

Na de encyclieken over de liefde (*Deus caritas est*) en de hoop (*Spe salvi*) kijk ik met bijzondere interesse reeds uit naar een mogelijke derde document over het geloof.”

De officiële Nederlandse vertaling van ‘Spe salvi’ is in voorbereiding en zal op korte termijn via www.rkkerk.nl worden gepubliceerd. Na het kerstreces is de Nederlandse tekst ook

*in gedrukte vorm verkrijgbaar. Een
werkvertaling van de nieuwe
encycliek verschijnt op
www.rkddocumenten.nl .*

Kerknet.be, Secretariaat RKK
Nederland

pdf | Document automatisch
aangemaakt door [https://
dev.opusdei.org/nl/article/spe-salvi-
paus-laet-zien-dat-er-altijd-hoop-is/](https://dev.opusdei.org/nl/article/spe-salvi-paus-laet-zien-dat-er-altijd-hoop-is/)
(9-8-2025)